

Veel kilo's vet en eiwit

Marcel Brugman: 'Van een koe als Silvia 59 zou ik er wel hond erd willen hebben'

Voor kilogrammen vet en eiwit is ze momenteel de nummer één van de levende koeien. De achttienjarige Felixdochter Silvia 59 reikte in Loenen tot een totaal van 12.665 kg vet en eiwit.

Tussen haar stalgenoten valt ze al snel op. Met een hoogtemaat van 1,41 meter is Silvia 59 een van de kleinste koeien in het zeventig koeien tellende koppel van Marcel (30) en Chantal (29) Brugman uit Loenen. Die beperkte stokmaat deert de Felixdochter allerminst. Op het vlak van productie is ze al haar koppelgenoten de baas. De achttienjarige Silvia kan bogen op een indrukwekkend levens totaal. Dat staat inmiddels op 156.000 kg melk

met 4,77% vet en 3,34% eiwit, goed voor 12.665 kilo's vet en eiwit. Vooral dat laatste is bijzonder. Van alle levende Nederlandse koeien is zij de hoogste voor kilogrammen vet en eiwit. Voorlopig blijft het bij dat totaal. Silvia staat momenteel droog. Tot voor kort ging de Felixdochter, de eerste tien-tonner op het bedrijf en een van de vijf honderdtonners, samen met haar stalgenoten drie keer per dag door de melkstal. 'Ze gaf zes à zeven

kilogram per keer, ongeveer twintig liter per dag. Dat duurde tot ze ongeveer drie maanden drachtig was. Toen gaf ze nog een liter per keer en heb ik haar drooggezet. Jammer genoeg gooide ze kort daarna haar kalf eruit.'

'Nooit trammelant'

Prachtige grijze wimpers heeft de Felixdochter inmiddels. Dat is ook het enige wat haar leeftijd verraadt. Ze loopt nog vlot, gaat dagelijks even naar buiten – Brugman heeft een uitloop voor de droge koeien – en laat zich door haar koppelgenoten niet aan de kant duwen als ze staat te vreten. 'Persoonlijk heb ik liever wat grotere, ruimere en meer opgebouwde koeien. En ja, het eiwit zag ik liefst ook een tikje hoger. Aan

de andere kant, zo'n koe waarmee je nooit trammelant hebt, is ook veel waard. Van zo'n koe zou ik er wel honderd willen hebben', stelt Brugman. 'Ze heeft vrijwel nooit uierontsteking of klauwproblemen. Het enige punt is dat ze op oudere leeftijd niet goed drachtig wilde worden. Verder is ze typisch een koe die niet opvalt in het koppel, maar intussen wel stug doorgaat met melk produceren. Eigenlijk ben ik in vijf minuten over haar uitverteld.'

Als Brugman op zijn bedrijf deelnemers aan excursies ontvangt, is het dan ook niet Silvia naar wie de meeste belangstelling gaat. Meer aandacht krijgt Idealdochter Truus 3465, ooit kampioene op de CR Delta Oost Show en

ingeschreven met 93 punten. 'Vaak genoeg heb ik met groepen veehouders over deze twee koeien gediscussieerd. Als ze mogen kiezen, gaan de meesten voor de Idealdochter.' De A-status bleek voor Silvia 59 een brug te ver. Als veertienjarige kreeg ze nog wel 89 punten voor algemeen voorkomen. Haar beenwerk bleek zelfs 93 punten waard.

Dertien keer gekalfd

Binnen de hoogproductieve veestapel van Brugman – in het jaar 2000-2001 was hij topmelker van Nederland – presteerde Silvia boven het gemiddelde. Als tienjarige maakte Silvia haar beste lijst. In 307 dagen produceerde ze 12.706 kg melk met 4,71% vet en 3,35% eiwit. In het merendeel van haar lijsten scoorde ze een lactatiewaarde tussen de 100 en de 110 en ze kwam een fractie tekort voor het predicaat sterkoe. 'Ze haalt net geen gemiddelde lactatiewaarde van 105.'

Twee dochters van Silvia 59 zijn nog op het bedrijf. Bij het jongvee staat een dochter van proefstier Tiss (Lounge x Jocko), tussen de melkkoeien loopt een dochter van een eigen stier. De hoop op meer nakomelingen heeft Brugman nog niet helemaal opgegeven. 'Als ze weer tochtig wordt, probeer ik het met een eigen stier.' Bang om zo'n oude koe opnieuw te laten kalven is Brugman in ieder geval niet. 'Ze heeft al dertien keer gekalfd. Een veertiende keer zal het vast ook wel goed gaan.'

Inge van Drie

Koeienbloempjes

Rein Brandsma, voormalig melkveehouder te Goënga:

'Vooral het melken mis ik en de vrijheid. Als boer ben je koning op je eigen erf. Je voelt je vrij. Nu word ik meer geëld. Als boer had ik geen agenda.' (NRC)

Anton Pijpers, directeur diergezondheidsorganisatie GD:

'Wij moeten steeds aantonen dat maatregelen toegevoegde waarde hebben. Met preventie is dat zeker zo. Dat vergroot de productiviteit van je veestapel en verbetert je marktpositie. Dat laatste mede doordat gezond vee goed is voor je imago.' (Bo)

Pieter te Veer, voormalig melkveehouder te Woltersum:

'Ooit dacht ik dat ik tot mijn zeventigste koeien zou blijven melken. Maar dat idee werd ingehaald door de schaalvergroting in de landbouw.' (Kv)

Marcel van Dam, columnist:

'Mooi hè? Die vacht van de galoways is zo dicht, ze zijn zo geïsoleerd dat de sneeuw op ze blijft liggen in de winter. Dan worden ze helemaal wit. Zomer en winter lopen ze buiten. Dat ras is omstreeks 1200 door de Vikingen naar Schotland gebracht. Een zelfredzaam ras.' (Vm)

Harrie van der Heijden, melkveehouder te America:

'Bij ons komen de koeien twee keer per dag op consult.' (Ve)

Gerda Verburg, lid van de Tweede Kamer:

'In de landbouw liggen toevallig

wel mijn wortels. Ik kom uit een boerengezin. Ik kan melken, zaaien, tractorrijden.' (dV)

Cees Wiersma, voormalig melkveehouder te Hartwert:

'Het boerenleven is mooi, je leeft in de natuur en met de seizoenen en je maakt alles mee, van de geboorte van de dieren tot hun dood.' (NRC)

Joop Atsma, lid van de Tweede Kamer:

'De koe mag ook op stal. Het is de ondernemer die zelf bepaalt wat voor hem of haar de beste bedrijfsaanpak is. De overheid mag boeren niet dwingen koeien in de wei te houden.' (Zz)

Geert Berends, melkveehouder te Almen:

'Ik kan me best voorstellen dat jongelui graag de radio aanhebben in de melkstal, maar zelf heb ik het volume liever wat lager staan. Ook een schreeuw van een koe kan je veel vertellen. Het geluid van een koe die tochtig wordt, klinkt heel anders dan dat van een koe die net gekalfd heeft.' (NO)

Jan Venneman, directeur Veeopro Holland:

'In een topjaar exporteren we 50.000 vaarzen. Dat zijn drie à vier vaarzen per bedrijf. Over welke winsten hebben we het nu? Ik weet wel dat de veeprijzen ook in z'n algemeenheid stijgen als de export toeneemt, maar ik zou er het fokdoel niet op afstemmen.' (Mm)

Michel de Haan, projectleider ASG Wageningen:

'Ik heb voor het lagekostenbedrijf werkelijk van elk veeras wel iemand aan de lijn gehad. Iedereen

wilde dat zijn ras hier in de stal kwam te staan.' (Ve)

Boris van der Ham, lid van de Tweede Kamer:

'Mijn opa en oom aan vaderskant waren beiden melkveehouders. Harde werkers en veel liefde voor hun bedrijf. Daarnaast is landbouw heel basic. Het raakt de kern van het leven: voedselvoorziening.' (Zz)

Bas van der Vlies, lid van de Tweede Kamer:

'Ik moet er persoonlijk niet aan denken dat alle koeien jaarrond op stal staan. De koe in de wei hoort bij het Nederlandse landschap. De weidegang moet krachtig gestimuleerd worden.' (Zz)

Harm Evert Waalkens, lid van de Tweede Kamer:

'Koeien horen bij het Hollandse landschap. Daarom kom ik op voor de koe in de wei, maar dat hoeft geen dogma te zijn. Wel zullen weidende koeien voorrang moeten hebben in beleid.' (Zz)

Marianne Thieme, lid van de Tweede Kamer:

'Ik ben niet zo'n intensief zuivelgebruiker. Maar als ik zuivel eet is het doorgaans biologische kaas die bereid is met plantaardig stremsel.' (Zz)

Auke Boschma, voormalig melkveehouder te Burgwerd:

'Je moet altijd weer melken. Er is nooit rust. Ik wil de stal altijd schoon hebben. Ben een perfectionist en daar heb je werk van. Ik genoot niet van het boerenbedrijf. Het was steeds: snel even dit, even snel dat. 't Groeide me boven het hoofd.' (NRC)

Achttienjarige Silvia 59 produceerde 12.665 kg vet en eiwit

Bronnen: Boerderij (Bo), Koevisie (Kv), de Volkskrant (dV), NRC Handelsblad (NRC), Volkskrant Magazine (Vm), Veehouderij (Ve), Nieuwe Oogst (NO), Melkvee magazine (Mm), Zuivelzicht (Zz)